

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes svar på spørgsmål nr. 72 stillet af Udvalget for Videnskab og
Teknologi den 7. marts 2007.

Med venlig hilsen

Helge Sander

23. april 2007

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 07-013961
Dok nr. 169583
Side 1/1

Spørgsmål nr. 72 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 7. marts 2007 til ministeren for videnskab, teknologi og udvikling (L 140)

Spørgsmål 72

Vil ministeren yde teknisk bistand til at formulere ændringsforslag med følgende indhold:

- Ansatte ved universiteterne har ret og pligt til at offentliggøre sine resultater. Ansatte ved universiteterne har ret og pligt til at ytre sig kritisk, og så i forhold til projekter, man selv har været med til at gennemføre.
- Universiteternes ledelse skal sikre, at den enkelte forsker får tid til forskning inden for selvvalgte områder.
- Den enkelte forsker har ret til at vælge emne og metode for sin forskning eller sit udviklingsarbejde inden for rammer, som følge af ansættelsesforholdet eller af særlig aftale.

Svar

For så vidt angår forskernes ret og pligt til at offentliggøre deres resultater kan oplyses, at hvis forskning helt eller delvist er finansieret af offentlige midler, er der som udgangspunkt pligt til at offentliggøre forskningsresultaterne. Det fremgår af § 2, stk. 3, i den gældende universitetslov.

Omvendt gælder det, at hvis en forskningsopgave fuldt ud er finansieret af en virksomhed på kommercielle vilkår – det vil sige, at der slet ikke er offentlige midler involveret – kan det aftales, at forskningsresultaterne ikke skal offentliggøres. Hvis det er tilfældet, har en universitetsansat ikke ret til at offentliggøre forskningsresultaterne.

Der er således allerede klarhed over forskeres ret og pligt til at offentliggøre deres resultater.

Det samme er tilfældet med hensyn til de ansattes ytringsfrihed.

Ansatte ved universiteterne er som alle andre borgere omfattet af Grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed. Grundlovens § 77 bestemmer, at *”Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres.”*

De universitetsansatte er som alle andre borgere undergivet visse begrænsninger i ytringsfriheden, f.eks. for så vidt angår ærekrænkende udtalelser. Herudover er de som offentligt ansatte begrænset af regler om blandt andet tavshedspligt, som indebærer, at de ikke må videregive eller udnytte fortrolige oplysninger. Bestemmelserne herom findes blandt andet i straffeloven og forvaltningsloven.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1472 fra marts 2006 ”Ytringsfrihed og meddeleret for offentligt ansatte” fra Udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleret, som uddybende behandler spørgsmålet, og Justitsministeriets

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 07-013961
Dok nr. 169583
Side 1/1

vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed fra september 2006, som beskriver de overordnede regler og principper for offentlig ansattes ytringsfrihed.

Rammerne for de universitetsansattes ytringsfrihed er altså fastsat i anden lovgivning, og det vil derfor ikke skabe større klarhed at gentage disse regler i universitetsloven. Desuden er det ikke kutyme at gentage generelle regler i særlove, som omfatter en begrænset personkreds. Et brud med denne kutyme kan give anledning til, at der sluttet modsætningsvis i forhold til andre særlove, hvor de generelle regler ikke er gentaget.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at det allerede fremgår af universitetslovens § 2, stk. 3, at *"Universitetet skal som central viden- og kulturbærende institution udveksle viden og kompetencer med det omgivende samfund og tilskynde medarbejderne til at deltage i den offentlige debat."* Der synes derfor ikke at være et behov for at understrege, at universiteterne skal tilskynde medarbejderne til at gøre brug af deres grundlovssikrede ytringsfrihed.

For så vidt angår spørgsmålet om universitetsledelsernes pligt til at sikre, at den enkelte forsker får tid til forskning inden for selvvalgte områder, fremgår det allerede af § 17, stk. 2, i den gældende universitetslov og af den foreslåede § 16 a, stk. 7, at den enkelte forsker har forskningsfrihed.

Allerede ifølge 1992-loven kunne de videnskabelige medarbejdere pålægges bestemte opgaver. Denne mulighed er videreført i 2003-loven og ændres ikke med L 140. Videnskabsministeriet er ikke bekendt med, at muligheden for at pålægge opgaver indtil nu har givet anledning til brud på de videnskabelige medarbejders forskningsfrihed. Der forekommer derfor ikke behov for at præcisere de gældende regler.

Opmærksomheden henledes desuden på, at det er universitetsbestyrelsen, der varetager universitetets interesser som uddannelses- og forskningsinstitution, og at bestyrelsen i den forbindelse har et særligt ansvar for at værne om forskningsfriheden. Bestyrelsen har således pligt til at sikre, at integrationen af sektorforskningen ikke fører til, at de videnskabelige medarbejdere pålægges myndighedsopgaver i et sådant omfang, at der sker brud på universitetslovens bestemmelser om forskningsfrihed.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 33 og 34 (L 140) stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 12. februar 2007.

For så vidt angår spørgsmålet om den enkelte forskers ret til at vælge emne og metode for sin forskning fremgår det af bemærkningerne til § 17, stk. 2, i den gældende universitetslov og af bemærkningerne til den foreslåede § 16 a, stk. 7, at den enkelte forsker har forskningsfrihed inden for sit faglige ansættelsesområde med de forpligtelser, der følger af et ansættelsesforhold. Den enkelte forsker har således frihed til at vælge metode, fremgangsmåde og emne inden for universitetets forskningsstrategiske rammer, som fastlagt i udviklingskontrakten.

På baggrund af ovenstående er det min opfattelse, at der ikke er behov for et ændringsforslag, som præcisere de nævnte forhold yderligere.